

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofci Vladimir și Nicolaev Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către învinuita Enachi Galina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 21 martie 2013, demersul înaintat de procuror a fost admis și prelungit termenul deținerii sub arest a învinuitei Enachi Galina cu 90 zile, începînd de la ora 15³⁰, 28 martie 2013 pînă la ora 15³⁰, 25 iunie 2013; cererea avocatei Corjan Angela în numele învinuitei Enachi Angela, cu privire la înlocuirea măsurii preventive, a fost respinsă.

2. Încheierea menționată a fost contestată cu recurs de către avocata Corjan Angela în numele învinuitei Enachi Galina, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărîri, prin care măsura de reprimare – arestul preventiv să fie înlocuit cu o altă măsură neprivativă de libertate, invocînd că instanța de judecată nu a motivat excepționalitatea prelungirii arestului preventiv, iar la materialele cauzei lipsesc careva date, care ar confirma necesitatea ținerii în stare de arest a învinuitei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013 a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea hotărîrii atacate.

4. În recursul în anulare declarat de învinuita Enachi Galina, se solicită casarea hotărîrii instanței de recurs, cu înlocuirea măsurii preventive - arestul preventiv cu o altă măsură preventivă, cum ar fi arest la domiciliu sau o altă măsură neprivativă de libertate, invocînd că organul de anchetă prealabilă nu a prezentat instanței nici o probă, ce ar mărturisi cu veridicitate despre prezența temeiurilor și circumstanțelor pentru aplicarea și prelungirea măsurii de reprimare, astfel, instanța nu a asigurat respectarea strictă a legislației cu privire la prelungirea ținerii sub strajă în privința învinuitei. Mai mult, instanța de judecată nu a adus careva temeiuri rezonabile de a presupune că învinuita Enachi G. ar putea să se ascundă de la organul de urmărire penală sau de instanța de judecată, ar putea să împiedice la stabilirea adevărului în proces penal, sau să săvîrșească alte infracțiuni.

5. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Ordinea de declarare a recursului în anulare este reglementată de art.452 Cod de procedură penală, potrivit căruia, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art.401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și, în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Astfel, potrivit alin. (1) din norma citată, o hotărîre judecătorească irevocabilă poate fi atacată pe calea extraordinară de atac – calea recursului în anulare, numai dacă persoana respectivă a epuizat căile ordinare de atac.

Principiul irevocabilității hotărîrilor judecătorești rezultă din principiul stabilității și siguranței raporturilor juridice, element esențial al preeminenței dreptului într-o societate democratică, așa cum este consacrat și în preambulul Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

Prin urmare, se menționează că dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința acelor hotărîri judecătorești irevocabile, care au epuizat căile ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea a II-a a Codului de procedură penală – calea apelului și a recursului ordinar.

Aceste condiții sînt prescrise și în textul art.455 Cod de procedură penală, care stipulează expres cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special, conținutul acesteia, inclusiv obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărîrilor atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art.453 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea), și în ce constă problema de drept ce persistă în cauză, ori care este eroarea comisă de instanță ce se poate solda cu casarea hotărîrilor atacate.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, la care recurenta s-a referit la general, prevede care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Aliniatul (2) al aceluiași articol, prevede că, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

În speță, Colegiul reține că recurenta invocă că la adoptarea încheierii privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, judecătorul de instrucție nu a formulat o motivare corespunzătoare pentru aplicarea arestului în privința învinuitei Enachi Galina.

Însă, dacă cade această situație sub noțiunea viciului fundamental comis în cadrul procedurii precedente recurentul nu specifică. Din punct de vedere al întocmirii recursului în anulare și al conținutului acestuia, argumentarea prezenței

viciului fundamental este necesară, iar nerespectarea cerințelor de conținut a recursului în anulare este temei de declarare a acestuia ca inadmisibil.

De asemenea, Colegiul consideră necesar a menționa că nu oricare hotărâre judecătorească poate fi atacată în ordinea recursului în anulare, întrucât legea procesuală a stabilit expres și exhaustiv cazurile în care hotărârile irevocabile pot fi contestate cu recurs în anulare.

Or, conform art.175 Cod de procedură penală, arestarea preventivă este o măsură de constrângere temporară, care se stabilește în condițiile prevăzute de art.176, 185 – 186 Cod de procedură penală, de către instanța de judecată – judecător de instrucție.

La caz, după cum rezultă din materialele dosarului, în privința lui Enachi Galina s-a dispus aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv pe un termen de 90 zile.

Art. 311 Cod de procedură penală, reglementează dreptul procurorului, bănuțului, învinuțului, apărătorului său, reprezentantului său legal, de a declara recurs împotriva încheierii judecătorului de instrucție privind aplicarea arestării preventive, în instanța care a adoptat încheierea ori prin intermediul administrației locului de deținere, în termen de 3 zile de la data adoptării încheierii. Pentru persoana arestată, termenul de 3 zile începe să curgă de la data înmînării copiei încheierii.

Învinuțita Enachi Galina a atacat cu recurs încheierea privind aplicarea arestului preventiv pe un termen de 90 zile în instanța de recurs – Curtea de Apel Chișinău, care în conformitate cu art.312 Cod de procedură penală, a verificat legalitatea hotărârii judecătorești și a constatat că corect s-a aplicat această măsură preventivă în privința învinuțitei Enachi Galina, respingînd recursul, ca neîntemeiat.

Conform textului art. 312 Cod de procedură penală, care reglementează procedura controlului judiciar al legalității încheierii instanței de judecată privitor la măsura preventivă – arestul și, în special, alin.(5) al normei citate prevede că instanța de recurs, se pronunță asupra cazului, prin adoptarea unei decizii inclusiv și de respingere a recursului. Această decizie nu mai are o cale de atac, deoarece nu se stipulează în norma vizată, dreptul părților de a o ataca într-o altă instanță mai superioară, decizia adoptată fiind irevocabilă.

Așadar, legislatorul a stabilit pentru asemenea hotărâri judecătorești numai o singură cale de atac, cale pe care recurentul a folosit-o.

Colegiul penal constată, că această prevedere a art.312 Cod de procedură penală, este conformă cu exigențele prescrise de art.5 și art.13 ale Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

În sprijinul acestei concluzii, se rețin și constatările expuse de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în pct.27 a Hotărârii din 01 noiembrie 2007 în cauza Mușuc v. Moldova, cităm:

„Curtea reamintește că articolul 5 § 4 nu garantează ca atare un drept de a contesta deciziile prin care se dispune sau se prelungește arestarea, deoarece prevederea de mai sus face referire la „proceduri”, și nu la „căi de atac”. Intervența unei singure autorități este conformă articolului 5 §4, cu condiția că procedura urmată are un caracter judiciar și acordă persoanei vizate garanții

adecvate în privința modului lipsirii de libertate în cauză (a se vedea Jecius v. Lithuania, nr. 34578/97, § 100, ECHR 2000 - IX). Prin urmare, pretenția este incompatibilă „ratione materiae” cu prevederile Convenției în sensul articolului 35 §3 și urmează a fi respinsă în conformitate cu articolul 35 §4”.

În consecință, recursul în anulare declarat împotriva hotărîrii judecătorești, referitoare la aplicarea măsurii preventive, inclusiv și, a arestării preventive, hotărîre care s-a verificat în ordinea recursului ordinar, nu cade sub incidența prevederilor art. 452, 453 Cod de procedură penală, și nu este pasibilă de a fi atacată cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție în ordinea art. 453 Cod de procedură penală.

În atare circumstanțe, reieșind din cele expuse, Colegiul penal conchide că, recursul în anulare declarat de învinuita Enachi Galina urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

6. În conformitate cu art. 452, 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către învinuita Enachi Galina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2013, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 mai 2014.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie